

Megemlékezés

Tudományos munkássága során Szablya professzor az elektromechanikus energiaátalakítás általános teóriáját dolgozta ki, és alaptanulmányokat folytatott a nem-lineáris elektromágneses erőkkel kapcsolatosan. A Washingtoni Állami Egyetemen tagja volt az első olyan tanácssoportnak, amely már akkor környezetvédelmet tanított, amikor még csak az első kurzusokat állították össze ebben a szakmában.

Szablya János fejlesztette ki az Energiagazdálkodás és tervezéstantárgyát a WSU-n, ezt sok éven át tanította is. Vendégprofesszor volt a Braunschweigi Műegyetemen, a The University of the West Indies-en, Trinidadban és a University of Washington, valamint a Seattle University-n. Sok előadást tartott az energiáról és annak a kultúrához való viszonyáról. A mérnöki kamara tagja volt az USA hét államában és két kanadai provinciában. Száznegyvennél több tudományos cikke jelent meg. Mind az amerikai, mind a magyar *Ki Kicsoda*-ban szerepelt.

Szablya János családját tartotta élete legnagyobb teljesítményének. Gyászolja felesége, Ilona – aki a Magyar Köztársaság tiszteletbeli konzulja, a Washingtoni Sajtószövetség volt elnöke –, hét gyerekük és tizenhat unokájuk.

Szablya János a Washingtoni Állami Egyetem professor emeritusa volt, és mint nyugdíjas professzor továbbra is tanított. A Magyar

**SZABLYA JÁNOS
FERENC**

(JOHN SZABLYA)
1924 – 2005

Tudományos Akadémia külső tagja volt, az Institute of Electrical and Electronics Engineers *Fellow*-ja. A Cleveland-i Árpád Akadémia aranyérmes tagja volt, és tagjai közé választotta a Sigma Xi Tudományos Kutató Társaság. Tanácsadó mérnökként is dolgozott; a nemzetközi kereskedelmi és mérnöki tanácsadással, fordítással foglalkozó Szablya Consultants Inc. alelnöki funkcióit is ellátta.

Budapesten született, édesapja, Szablya János, a Ganz gyár igazgatója, majd az Iparművészeti Társulat elnöke volt, aki nagy művészi

és iparművészeti gyűjteményt állított össze. Édesanyja, a feminista Huszár Alexandra, szobrász volt. Mindkettőjükre a magas ideálok voltak jellemzőek, fiukat művészettel, művészekkel, gondolkodó és tevékeny emberekkel, könyvekkel és zenével körülvéve nevelték. 1939-ben szüleivel az USA-ba utazott, ahol édesapja rendezte a New York-i világiállítás magyar pavilonját. Szablya János tanulmányait Magyarországon fejezte be. A háború alatt – mint műegyetemi hallgatót – nem hívták be katonának, és így érvessztés nélkül fejezte be tanulmányait. A József Nádor Műszaki és Közgazdaságtudományi Egyetemen kapott gépészmérnöki diplomát. Elvégezte a Gazdasági Szaktanárképzőt is, és közgazdaságtudományból doktorált. Az ostromot Budapesten élte át – „szerencse, időzítés és Isten segítségével”.

A háború utáni szovjet elnyomás erős antikommunizmust váltott ki belőle – ő kezdettől fogva „kozmetopolita hazafi” volt. Már akkor is a személyes szabadságban és a kulturális különbözőségben hitt, amikor az még nem volt beszédtema. Hitt az egyéni felvilágosodásban, a kollektivismust mint sötétséget vetette el.

A Ganz Villamossági Gyárban kezdett dolgozni, ahol annak idején az ország elektromos hálózatának helyreállításán fáradoztak. Közben tanított a Műegyetemen, először rész munkaidőben, azután adjunktusként főállásban. 1951 júniusában feleségül vette Bartha-Kovács Ilonát. Mindketten sokat írtak: cikkeik, műveik száma jelentős.

1956 őszén, miután a szovjetek leverték a forradalmat, Szablyáék három kis gyerekükkel elhagyták az országot. Bécsben a Soproni Erdőmémőki Egyetemen kaptak munkát, majd segítettek az egyetemet Vancouverbe áttelepíteni. Szablya azonnal felvételt nyert a British Columbia Egyetem angol karára, ahol, mint azelőtt a Műegyetemen, gépészetet tanított. Szablyáék segítettek megalapítani a vancouveri magyar katolikus templomot.

Szablya János Ferenc élete a szabadság, a család, a tudás és a hit jegyében zajlott.

Egész életében kutatott az újító megoldások után, minden kihívás csak jobban felkeltette kíváncsiságát. Impozáns személyiségét Isten kedves, örömteli természettel áldotta meg. Olyan ember volt, akinek lényege a becsület, a szeretet, az együttérzés. Őt országban dolgozott, és mindenütt otthon érezte magát. Hét politikai rendszerben élt élete folyamán, és minden hibája ellenére az amerikai demokráciát tartotta a legjobbnak.

Szeretett férj, édesapa, fiú, mentor, tudós, filozófus és barát volt, szkeptikus, optimista, szórakoztató – egyaránt értett a tudományhoz és a művészethez. Ismerte és gyűlölte a háború borzalmait, de tűrhetetlennek találta az olyan békét, amelynek a személyes szabadság az ára. Ősei kiváló technikai, újító

érzékét, művészetét és ízlését is továbbadta gyerekeinek.

Életének végső analizisében írta, hogy a hitnek és a tényeknek együtt kell élniük, mivel szoros összefüggésben vannak egymással; hogy a Nyugat történelme és előrehaladása a jövőben Krisztusból, az Istenemberből ered majd. Végül azt a kérdést vetette fel, hogy vajon az emberiség visszafelé fog-e haladni az alapstagnálás felé, amit a gonosz forrásának látott, vagy az a bölcsesség fog győzni, amely a szeretetet progresszívnek fogja fel, amely mindig fiatal, érdeklődő, gondozó és kifelé irányuló. Szerinte a szeretet a válasz, de a választást az utókorra bízta. Ezzel az utolsó leckével búcsúzott.

Helen (Ilona) Szablya

